

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (judecător V. Buhnaci)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători I. Cimpoi, I. Secrieru și A. Danilov)

ÎNCHEIERE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:
președintele completului
judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gorincioi Alexei,
în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată
înaintată de Damaschin Alexei împotriva lui Gorincioi Alexei cu privire la
încasarea datoriei de bază și a dobânzii de întârziere, precum și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care s-a
respins apelul declarat de Gorincioi Alexei; s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Botanica, mun. Chișinău, din 16 decembrie 2016; și s-au încasat în beneficiul lui
Damaschin Alexei, din contul lui Gorincioi Alexei, dobânda de întârziere apărută
după emiterea hotărârii în primă instanță și cheltuielile de plată a taxei de stat
afereente solicitării date,

C O N S T A T Ă :

La 13 mai 2014 Damaschin Alexei a înaintat o cerere de chemare în judecată
împotriva lui Gorincioi Alexei (vol. I, f.d. 3-6), solicitând: (1) încasarea în
beneficiul său, din contul lui Gorincioi Alexei, a datoriei de bază în sumă de
700 000 lei; (2) încasarea în beneficiul său, din contul lui Gorincioi Alexei, a
dobânzii de întârziere în sumă de 298 025 lei; și (3) compensarea de către
Gorincioi Alexei a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Damaschin Alexei a relatat că la 19 aprilie 2011 i-a
împrumutat lui Gorincioi Alexei suma de 700 000 lei, care s-a obligat să o restituie
în termen de 30 de zile, fapt confirmat prin recipisa din 19 aprilie 2011.

A susținut că Gorincioi Alexei nu și-a executat obligația de restituire a sumei
împrumutate în termenul convenit, iar multiplele somații în această privință au

rămas fără efect.

A notat că în conformitate cu art. 619 Cod civil, obligației date i se aplică dobânzi (9% peste rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei) pe perioada întârzierii (20 mai 2011 – 13 mai 2014).

La 11 mai 2016 Gorincioi Alexei a depus o cerere reconvențională împotriva lui Damaschin Alexei, intervenient accesoriu „Invizibil“ SRL (vol. I, f.d. 219-221), solicitând: (1) încasarea în beneficiul său, din contul lui Damaschin Alexei, a datoriei de bază în sumă de 1 480 805 lei; și (2) compensarea de către Damaschin Alexei a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău, din 11 mai 2016 (vol. I, f.d. 236), s-a acceptat spre examinare acțiunea reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială.

În ședința de judecată din 11 mai 2016 reprezentantul lui Damaschin Alexei, avocatul Bot Alexandru, a depus o cerere de mărire a cuantumului pretențiilor principale (vol. I, f.d. 188-191; 235), solicitând: (1) încasarea în beneficiul lui Damaschin Alexei, din contul lui Gorincioi Alexei, a datoriei de bază în sumă de 943 472, 2 lei; și (2) încasarea în beneficiul lui Damaschin Alexei, din contul lui Gorincioi Alexei, a dobânzii de întârziere în sumă de 801 641, 4 lei.

În motivarea cererii, avocatul Bot Alexandru a arătat că rata inflației în perioada mai 2011 – martie 2016 a fost de 34, 8%, ceea ce îndreptățește majorarea proporțională a cuantumului pretențiilor nominalizate.

Prin încheierea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău, din 16 decembrie 2016 (vol. I, f.d. 255), s-a separat într-un proces aparte acțiunea înaintată de Gorincioi Alexei.

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău, din 16 decembrie 2016 (vol. I, f.d. 256; vol. II, f.d. 3-8), (1) s-a admis parțial acțiunea; și (2) s-au încasat în beneficiul lui Damaschin Alexei, din contul lui Gorincioi Alexei, datoria de bază în sumă de 700 000 lei, dobânda de întârziere în sumă de 580 309, 55 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 25 000 lei, iar în rest, s-a respins acțiunea.

La 12 ianuarie 2017 Gorincioi Alexei a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (vol. II, f.d. 1-2), solicitând: (1) casarea integrală a acesteia; și (2) emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea, ori trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

La 27 martie 2017 Gorincioi Alexei a depus cererea de apel motivată (vol. II, f.d. 25-30).

La 13 februarie 2017 Gorincioi Alexei a depus o cerere de recurs împotriva încheierii primei instanțe din 16 decembrie 2016 (vol. II, f.d. 14-15), solicitând casarea acesteia. Totodată, Gorincioi Alexei a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În ședința de judecată în ordine de apel din 30 mai 2017 reprezentantul lui Damaschin Alexei, avocatul stagiar Lupu Victor, a depus o cerere (vol. II, f.d. 49-52; 53-54), solicitând încasarea în beneficiul lui Damaschin Alexei, din contul lui Gorincioi Alexei, a dobânzii de întârziere în sumă de 56 958, 9 lei, care a apărut după emiterea hotărârii în primă instanță.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 (vol. II, f.d. 61; 62-75), (1) s-a respins apelul declarat de Gorincioi Alexei; (2) s-a menținut hotărârea primei instanțe; și (3) s-au încasat în beneficiul lui Damaschin Alexei, din contul lui Gorincioi Alexei, dobânda de întârziere în sumă de 31 111, 11 lei, care a apărut după emiterea hotărârii în primă instanță, și cheltuielile de plată a taxei de stat aferente solicitării date în sumă de 700 lei.

La 15 septembrie 2017 Gorincioi Alexei a depus o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel (vol. II, f.d. 85-92), solicitând: (1) casarea integrală a acesteia și a hotărârii primei instanțe; (2) pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea, ori trimiterea cauzei spre rejudecare; și (3) compensarea de către Damaschin Alexei a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, Gorincioi Alexei a evidențiat că instanța de apel nu a examinat recursul împotriva încheierii primei instanțe din 16 decembrie 2016, săvârșind astfel o încălcare procedurală care a dus la soluționarea greșită a cauzei.

A indicat că pronunțând dispozitivul deciziei, instanța de apel a casat hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, și nu a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

A invocat că în cazul în care drept probă în vederea dispunerii încasării sumei împrumutului servește un înscris, acesta urmează să corespundă exigențelor legale, adică să conțină clauzele esențiale ale unui contract de împrumut.

A specificat că recipisa din 19 aprilie 2011 nu se concordează acestor rigori, din care motiv instanțele ierarhic inferioare nu trebuiau să aplice normele ce reglementează împrumutul, cu atât mai mult cu cât în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, reprezentantul lui Damaschin Alexei a confirmat incertitudinea existenței unui contract de împrumut.

A făcut trimitere la decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-807/11 din 31 martie 2011, prin care s-a ajuns la concluzia că textul unei recipise nu atestă încheierea unui contract de împrumut din motiv că nu se poate deduce dacă ambele subiecte și-au manifestat voința de a încheia un atare contract.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare și-au încălcat obligația conținută la art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, care prevede cercetarea multiaspectuală și completă a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor.

Prin decizia suplimentară a instanței de apel din 30 ianuarie 2018 (vol. II, f.d. 115; 116-121), (1) s-a respins recursul declarat de Gorincioi Alexei în termenul de declarare a recursului; (2) s-a respins recursul declarat de Gorincioi Alexei; și (3) s-a menținut încheierea primei instanțe din 16 decembrie 2016.

La 13 noiembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poștă în adresa lui Damaschin Alexei o copie a cererii de recurs, înștiințându-l despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei cererii de recurs, dar Damaschin Alexei nu a prezentat referința în termenul indicat, admisibilitatea recursului urmând a fi decisă în lipsa referinței.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Gorincioi Alexei împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, completul Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ ajunge în mod unanim la concluzia că recursul urmează a fi considerat inadmisibil din următoarele raționamente.

Conform art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă stipulează că Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Potrivit art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de apel a expediat copia deciziei sale integrale în adresa lui Gorincioi Alexei la 17 iulie 2017, fapt ce se confirmă prin copia plicului (vol. II, f.d. 93). Astfel, declararea recursului la 15 septembrie 2017 s-a produs cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă statuează că Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă stipulează că Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea că judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că argumentele invocate în recurs nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză și că acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanțele ierarhic inferioare cu încălcarea normelor de drept material și procesual sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, neîncadrându-se astfel în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care

se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din raționamentele nominalizate, completul va considera inadmisibil recursul declarat de Gorincioi Alexei.

Conform art. 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E:

Recursul declarat de Gorincioi Alexei se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton